

Dieses Werk wurde Ihnen durch die Universitätsbibliothek Rostock zum Download bereitgestellt.

Für Fragen und Hinweise wenden Sie sich bitte an: digibib.ub@uni-rostock.de

---

Georg Radow

**Georgius Radovius ... In Academia Rostochiensi ... Ad Disputationem
Inauguralem Dn. Johannis Barclai De Tolli, Rostochiensis, Ad diem XXX. huius
Mensis Iunii habendam ... invitat : [P. P. Rostochii sub Sigillo Facultatis Iuridicae
XXI. Iunii Anno M.DC.LXVIII.]**

Rostochii: Kilius, 1668

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn740054384>

Druck   Freier Zugang

Wiedergutmachung

R U jär 1668
Georg Radovius, M. fa
Johanna Barclai de Tolly, resp.

Universitäts
Bibliothek
Rostock

[http://purl.uni-rostock.de
/rosdok/ppn740054384/phys_0002](http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn740054384/phys_0002)

33

Prose

**GEORGIUS
RADOVIUS**
J. U. D. & Prof. Publ.

h. t.

**DECANUS,
FACULTATIS JURIDICÆ
IN ACADEMIA ROSTO-
CHIENSI,**

Suo & Dnn. Collegarum Nomine

DISPUTATIONEM INAUGURALEM

DN. JOHANNIS BARCLAI

De Tolli, Rostochiensis,

Ad diem XXX. hujus Mensis Junii habendam,

Magnificum Dn. Rectorem, Amplissimum

dtriusq; Republicæ Senatum & cæteros omnes o-

mnia ordinum Cives Academicos ac Literatos eaqua-

par est observantia atque humanitate
invitat.

ROSTOCHII,

Typis JOHANNIS KILII, Acad. Typogr. Anno 1668.

Non irasci ubi oportet, nec ullis, quibus
vel ipse oppetaris, vel amici adspergas,
tur, contumeliis commoveri, stolidū
esse atq; servile, magnanimū effatum
est magni Aristolis *libr. 4. Ethic. Nico-*
mach. cap. 7. Viri, cujus non levis et
iam apud antiquos Jctos suit autho-
ritas, uti appareat ex l. 36. ff. de solut. Re-
spexit autem omni procul dubio
summus Philosophus ad innatum o-
mnibus animantibus injurias propulsandi ac vindicandi, stu-
dium, nec nostro quidem judicio merebatur, uti tantā in ipsum
acerbitatē inveheretur Henningius Rennemannus, qui tractat
a de jur. retors. cont. verbal injur. part. 2. th. 27. in hæc injuriosissi-
ma sanè verba prolabitur: Abeat, *inquit*, ex Philosophico
choro Aristoteles, sanctus ille Philosophus & quibusdam
Theologorum DEUS, qui lacestos injuria, si vindictam ne-
gligant, serviles homines, judicio verè servili proclamat. Enim
verò longè aliter habet; & quid nisi servum potius & naturali
ratione prorsus exutum censemus, qui se suaque tueri ne-
sciat, aliorum inusta libidini ludibrioque quasi expositus? In
confesso enim est, defensionem omnibus ipsam naturam indi-
cisit animalibus; Inde cum in l. 1. §. n. ff. si quadrup. pauper sec.
dic. arietes & boves commississent, & alter alterum occidisset,
Quintus Mutius distinxit, ut si quidem is periret, qui aggref-
sus erat,

ROSTOCKI
Tunc 10 ANNIS KITTI A.D. 1595 Typogr. Vnuologi

sus erat, cessaret actio; Cujus distinctionis fundamentum aliud nullum est, nisi quod animal provocatum, vim propulsaverit secundum naturam, docentem se defendere. Confirmat hoc ipse etiam Cicero, lib. i. *Offic.* Principio *inquit*, generi animantium omni est a natura tributum, ut se, vitam corpusque tueatur, declinetque ea, quae nocitura videntur; uti non immerito ipsum exuisse sit dicendus hominem, qui homini id juris denegatum velit, cuius vestigia sic satis luculenta in ipsis animantibus brutis reperire datur. Maximè si non belluarum more coeoque impetu, sed ad normam ductumq; rectæ rationis, quæ cœteris homo animantibus præstat, vindicta instituatur atque dirigatur; ita sc. ut absit ultionis crimén, docente Cothmanno Vol. 2. Resp. 59. n. 140. fiatque non tam usciscendi alteriusve dolorem promovendi animo, quam ad injuriæ propulsionem, damni correctionem & pœnæ ultionem. Innuit hoc discrimen Paulus I Ctus in l. 45. §. 4. in fin. ff. ad L. Aquil. ibi: si tuendi non etiam ulciscendi causa factum sit. Et Augustinus distinguens inter ultionem & libidinem ulciscendi sive alienæ miseriæ delectationem can. 1. 23. q. 3. A quo non discrepat, quod in can. 51. 23. q. 4. & in can. 8. 23. q. 5. elegantissime dicitur: Non resistamus malo, ne nos vindicta delectet, quæ alieno malo animum pascit; non ut correctionem hominum negligamus. Imo refert hanc vindictam ipsas etiam inter virtutes Cicero 2. *de invent. sent.* 22. ¶ 53. *dicens*: Naturæ jus est, quod non opinio genuit, sed quædam innata vis inseruit, ut religionem, pietatem, gratiam, vindicationem, observantiam, veritatem &c. confer Grot. *de jure P. & B.* lib. 2. cap. 20. n. 5. seqq. Cœterum, cum hoc quidem modo certa sit illa vindicationis justitia atq; æquitas, videndum porro etiam est, quo illa pacto ita sit institu-

instituenda, ne in applicatione & exercitio injustitiam
incurrat? Sane, si jura quidem intueamur, certum est,
si quis aliquod jus de quacunque re vel facto contra ali-
quem se habere putaverit, judicialem adeundam esse po-
testatem, & per eam jus sibi competens exequendum,
per textum expressum 2. Feud. 53. Idcirco enim judiciorum
vigor, jurisque publici tutela in medio videtur constitu-
ta, ne quisquam sibi ipsi permittere valeat ultio nem. l. 14.
C. de jude. & cælicol. neve sibi ipsi jus in eam rem dicat,
l. 13 ff. quod met. caus. l. 7 ff. ad L. Jul. de vi privat. l. 1. §. 2.
ff. quod legator. eoque privatam vindictam exerceat, qua
non modo prohibita sed punienda quoq; est l. 38. §. 8. ff.
ad L. Jul. de adult. alibig; paßim. vid. Rönlgl. Landfrie-
den zu Wormbs de anno 1495. Erflährung des Landfrie-
dens zu Augspurg de anno 1500. Räyserl Landfrieden zu
Wormbs de anno 1521. Erflährung des Landfriedens zu
Nuremberg de anno 1522. It. zu Augspurg de anno 1548. &
Constit. Crim. Carol. V. artic. 129. Civilis namque ratio tale
quid abominatur, cuius immobile fundamentum non est
honestas & utilitas. Quam enim indecorum, confun-
dere munera Magistratum & subditorum? ut adeo, quod
Rex vel alius quispiam, cui Imperium Dii dederunt, ex-
ercere debuisset propter terrorem multorum, à privatis,
quibus sola est relicta obsequii gloria, perpetretur ob odi-
um. Imo & ipsa natura à privato illo vindicationis genere
abhorre videtur, cum alio sine civilem inter homines
societatem non constituerit, nisi ut Imperii & subjectio-
nis discriminem introduceret: nec imperium & subjectio-
nem, nisi ut illud coercendi jus, ne fiat elusorium, habe-
at; hæc vero ad servandum imperata vel virtutis amore,
vel pœnarum metu obligetur, ut ut dissentiat Grotius al-
leg. loco, n. 13. Verum enim vero pro Regula saltim hac te-
nus.

mus proposita, accipi velimus, quæ suæ quibusdam
casibus admittat exceptiones. Quid enim si aut saluti
publicæ, aut vitæ, pudicitiaq; quin imo & alis bonis
nostris aliquod, & quidem prætentissimum immineat
periculum? Hoc sane casu & naturalia & civilia iura
eam vindictam, quæ fit defensionis gratia in continen-
ti & adhibitæ rectæ rationis moderamine, excipere,
tam est certum quam quod certissimum. Non scripta
sed nata lex est, inquit Cicero in Orat. pro Milon. quam non
didicimus, accepimus, legimus, verum ex natura ipsa
arripiimus, hausimus, expressimus, ad quam non do-
cti sed facti, non instituti sed imbuti sumus: ut, si vita
nostra in aliquas insidias, si in vim, si in tela aut latro-
num aut inimicorum incidisset, omnis honesta ratiō
esset expediendæ salutis. Silent enim leges inter arma,
nec se expectare jubent, cum ei, qui expectare velit,
ante injusta pæna luenda sit, quam justa repetenda.
Nec licita saltē sed præcepta hæc est defensio, ita ut,
qui publicum hostem, latronem, nocturnum agro-
rum depopulatorem, injustumque quemvis aggresso-
rem, cum posset & medio non sustulerit, de occulta
non tantum societate suspectus, sed in Deum quoq; &
Rem publicam, imo & seipsum fiat injurius. Tot. Tit. C.
ibid. DD. quand. lic. unicuiq; sine jud. se vindic. Can. qui potest.
23. q. 3. can. 9. Et 19. 23. q. 5. Obrecht de necess. defens. cap. 1. n. 29.
Ungebaur Exercit. 1. quaest. 13. Et quid nisi privata vindicta,
qua patri jus datur occidendi adulterum in flagranti
crimine deprehensum cum ipsa filia. l. 20. seqq. ad L. Jul.
de adult. & Constit. Carol. artic. 142? quid, quavi maritalis
potestatis, marito licet adulterum, & quem suspectum
tantummodo habet, si ter ipso testato, ne cum uxore
sua versaretur, denunciaverit, domi suæ deprehensum
interfici.

interficere l. 24. ff. & l. 4. C. d. Tit. Nov. 117. cap. 15. aut bene.
si quis. C. eod. Constit. Crimin. Carol. alleg. articl^o Intentio-
nem nostram, ut alia, de quibus alibi differere memi-
nimus, jam taceamus, non obscure etiam probat cele-
bratissimum & non unius judicij approbatione confir-
matum illud, contra injurias verbales, remedium,
quod JCris dicitur RETORSIO. Eō namq; si quispiam
acerbius atq; etiam injuriosius in se dicta vel scripta,
observatis tamen de jure observandis, legitimè vindi-
caverit, is & judex & ulti s. vindex, in eo, quod
authoritate juris implorare atque etiam obtinere po-
terat, extitisse, eoq; actionis sibi titulum corrupisse
abs excellentissimis & in juris praxi versatissimis viris
verè non minus quam constanter asseritur, Ulti videre
est apud Carpzovium p. 2. Prax. Crim. q. 97. n. 34. Peretz. ad
Tit. C. de Injur. n. 10. Berlich. p. 5. concl. 64. n. 38. Anton. Fa-
ber. ad C. lib. 9. Tit. 20. def. 8. Harprecht. Tract. Crim. ad §. 12.
J. de injur. n. 73. confer. Dominus Bætler. Dissert. ad Sveton.
Vespasian. th. II. in fin. pluribus etiam in Inaugurali hac
Dissertatione prosequitur Nobilissimus atq; Eximius
VIR, DN. JOHANNES BARCLAI DE TOLLI Ros-
tochiensis, Candidatus noster dignissimus. Natus ille
est Anno 1638. Patre Nobili & Præstantissimo DN. PE-
TERO BARCLAI, ex nobilissimo sanguine antiquissi-
maque Barclajorum de Tollis familia Bamphiā oriundo,
Cive quondam & Mercatore hujus Reipublicæ
primario, Matre vero, Fœmina omni præclarissima
ram virtutum genere ornatissima A N G E L A von
Behrden; Cumq; annos circiter decem natus Urbicæ
nuic Scholæ commissus per triennium tyrocinii rudi-
mentum deposuisset, traditus tandem est curæ atque
informationi Nobiliss. DN. ERNESTI COTHMANNI

Magni

Magni illius JCTi consanguinei, qui & fidelissima insti-
tutione tanta ipsum imbuuit doctrina, ut dignus habitus
sit, qui Osnabrugam in Gymnasium mitteretur Anno
1653. Commoratus ibi integrum biennium laudatissi-
mos sub Clarissimo Viro M. DITHRFELT Gymnasi
Restore, fecit progressus. Defuncta demum Matre,
domum reversum, Curatores commiserunt fidei ac In-
spectioni Clarissimi hujus Academiæ tum temporis
Professoris jam vero Pastoris ac Superintendentis
Stralsundensem meritissimi, Viri Plur. Reverendi Am-
plissimi & Excellentissimi DN. D. BERNHARDI GOS-
MANNI, qui tanta ipsum auxit scientia, ut Academi-
cam vitam aggredi mereretur. Quem in finem Anno
1656, Gryphivvaldiam concessit, majori tamen Philo-
sophici studii, quam Jurisprudentiæ fructu. Coeterum
& hanc, elapso anno domum reversus, maxima am-
plexus est curâ, usus ad id opera JCrorum hujus Aca-
demiarum Excellentissimorum DN. D. LEMBKENII, DN.
D. REDEKERI & DN. D. LAURENBERGII. Nec du-
bitayit idem decurrere stadium, cum Francofurto ad
Mœnum, post visam augustissimam Coronationem In-
victissimi Potentissimique Imperatoris LOPOLDI I.
Heidelbergam, Marpurgum, Giessam Helmstadium
que inviseret, ubi inter alios celeberrimum J C T U M
HAHNIA & Jurispublici Doctorem CONRINGIUM
audivit. Continatis perfectisque hunc in modum,
studii, peregrinationi se dedit, visaq; Hollandia & ex
parte etiam Gallia, haud in auspicio Rigam demum
venit, ibique, postquam advoco suam proderet
Doctrinam pariter ac dexteritatem, elapso triennio, e
vivisq; sublato ejus Socero, Viro sc. Nobilissimo ac
Consultissimo Domino Stephano à Derenthal, judicij
provin-

provincialis Episcopatus Sudemoren. Assessore, atq; Reipub. Rigenis Advocato Fisci dignissimo, ex singulari Deiprovidentia, Spartam cui pie defunctus Socer præfuerat consequitus est, & adhuc dum ohtinet. Cumque super aditum sibi ad honores in Facultaten stra impestrandos patefieri rogasset, dignum se nobis in privato demonstravit examine, quem porro in arenam publicam solemniter educeremus, disputaturum de antiqui-
tijuris materia: nempe DE INJURIARUM VERBALIUM RETORSIONE. Ut vero hic actus eo reddatur illustrior atque splendidior, ego, meo Amplissimæq; Facultatis nomine, Magnificum DN. Rectorem, Amplissimum Utriusq; Republicæ Senatum, Excellentissimos omnium Facultatum Doctores & Licentiatos, Verbi etiam Divini Ministros, Philosophiæ Magistros, quique præterea literarum castra sequuntur & jusat, ea, qua par est observantia & humanitate, rogatos atque invitatos volo, ut sua benevolentia, attentione & amica, quibus lubet, collatione Domino Candidato ad diem hujus Mensis Junii 30. adeste dignentur. Nulli dubitamus, quin apud ipsum præclare vestrum posituri sitis studium atque beneficium. Nos quoq; de singulis bene rursus mereri, nullo non loco, nullo non tempore erimus memores. Valete.

P. P. Rostochii sub Sigillo Faculta-
tis Juridice XXI. Junii Anno

M. D C. LXVIII.

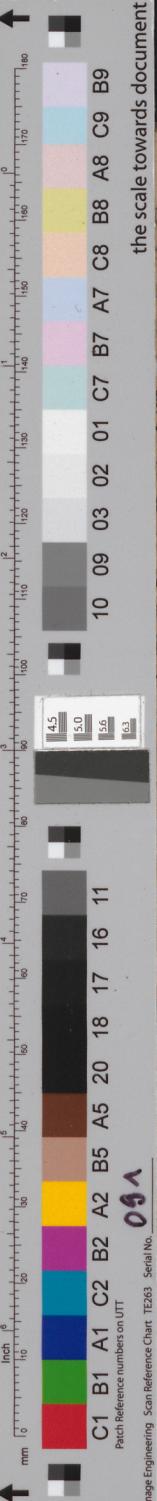

nus proposita, accipi v
easibus admittat exceptio
publicæ, aut vitæ, pudicitia
nostris aliquid, & quid
periculum? Hoc sane c
eam vindictam, quæ fit d
ti & adhibito recte rati
tam est certum quam que
sed nata lex est, inquit Cicero
didicimus, accepimus, le
arripiimus, hausimus, e
cti sed facti, non institut
nostra in aliquas insidias
num aut inimicorum in
eset expediendæ salutis.
nec se expectare jubent,
ante injusta pæna luenda.
Nec licita saltem sed pra
qui publicum hostem, l
rum depopulatorem, inj
rem, cum posset è mediis
non tantum societate sus
Re publicam, imo & se
ibiq, DD. quand. lic. unicuiq,
23. q. 3. can. 9. 23. q. 5. 0
Ungebaur Exercit. I. quæst. 13
qua patri jus datur occi
crimine deprehensum cu
de adult. & Constat. Carol. ar
potestatis, marito licet ad
tantummodo habet, si te
sua versaretur, denuncia

& suas quibusdam
id enim sirat saluti
n imo & aliis bonis
issimum immineat
alia & civilia jura
gratia in contingen
tamine, excipere
um. Non scripta
ro Milon. quam non
ut ex natura ipsa
ad quam non do
i sumus: ut, si vita
s in tela aut latros
nnis honesta ratio
leges inter arma,
ui expectare velit,
justa repetenda
est defensio, ita ut
nocturnum agro
juemvis aggressio
letit, de occulta
in Deum quoq; &
njurius. Tot. Tit. C.
indic. Can. qui potest
is. defens. cap. 1.n.29.
si privata vindicta
terum in flagrantii
l. 20. seqq. ad L. Jul.
l, quavi maritalis
quem suspectum
, ne cum uxore
sux deprehensum
interfici-